

Vážený pane starosto, vážení radní městského obvodu Slezská Ostrava,

obracím se na Vás v tomto otevřeném dopise ve věci provozní doby Slezské galerie, zpřístupnění galerie co nejširší veřejnosti a k tomu náležející problematice. **Touto výzvou chci apelovat za zachování stávající provozní doby a dosavadní otevřenosti vůči návštěvníkům galerie.**

Občanské sdružení SPOK – spolek pro ostravskou kulturu se spolupodílí na koncepci Slezské galerie. Galerie má přispět k rozšíření kulturní nabídky ve Slezské Ostravě. Snažíme se o kvalitní program a úroveň dramaturgie, koncepčně zaměřené na architekturu. „Architekturu nejen jako stavění, nýbrž v nejširším slova smyslu jako uměleckou snahu vnímat svět, jako prostor a čas a jako místo pro lidskou představivost a fantazii. Naším cílem je, aby se Slezská galerie stala zajímavým a originálním oživením kulturního života Ostravy a Moravskoslezského kraje.“ Tato koncepce v sobě však zahrnuje i komunikaci s návštěvníky a hlavně již zmíněnou otevřenost co nejširší veřejnosti.

Momentálně se znovu uvažuje o změně provozní doby z důvodu menší návštěvnosti o víkendech. Je nutné si však uvědomit, že Slezská galerie je v provozu teprve od června letošního roku, že v současné době probíhá teprve druhá výstava. Není tedy možné vyvozovat z návštěvnosti jakýkoliv závěr. Již v květnu letošního roku jsem vedl s pracovníci radnice debatu na toto téma. Poslal jsem jim tehdy text pana Jana Havleny uveřejněný na jeho stránkách jan_havlena.bloguje.cz:

Ostrava se snaží být „kulturním“ městem, ale jak se zdá, zatím je tomuto označení na hony vzdálená. Přesvědčil jsem se o tom naposledy tento víkend v souvislosti s plánováním návštěvy ostravské Galerie výtvarného umění, která je známější pod názvem Dům umění.

Cílem byla výstava nazvaná Tvrdohlaví po 20 letech. A jelikož bývá sobota u nás doma více méně pracovní (nákup, úklid, žehlení plínek atd.), zvolili jsme si k návštěvě výstavních prostor neděli, tedy den k odpočinku a rozjímání jako stvořený.

Jaké bylo ale naše překvapení, když jsme zjistili, že neděle je v ostravské Galerii výtvarného umění zavírací den. Ano, čtete dobře. Snad v celém „kulturním“ světě (ale také třeba v Opavě, Olomouci, Zlíně, Uherském Hradišti, Brně, Hodoníně... atd.) se do podobných zařízení chodí právě v dny pracovního klidu, jen v Ostravě ne. Možná překvapivé, možná příznačné. Možná je to ale jen další z trochu cynických vzkazů osvícených „tam nahoře“ (zřizovatel je Moravskoslezský kraj), který praví něco o tom, že neděle ve městě je nejlepší strávit v nějakém dynamickém, multifunkčním nebo nejlépe fungl novém hypermarketu.

Vzpomněl jsem si hned také na nedávno vydanou tiskovou zprávu o tom, že Ostrava bude kandidovat na Evropské hlavní město kultury. Stát by se jím prý mohla v roce 2015, který je vyhrazen pro Českou republiku a Belgie. Nevím, jestli se mám radovat nebo se děsit té ostudy. Ale prozatím se snažím být spíše optimistou, který se těší na Ostravu, kde se volný čas tráví v úzkém kontaktu s kulturou a uměním a ne s nákupním vozíkem a východoasijským šuntem v něm.

Je velice smutné, že jsem nucen toto téma znovu řešit, považoval jsem jej za vyřešené. Pokud se obvod Slezská Ostrava se Slezskou galerií chce opravdu zařadit mezi významné kulturní místa, mít otevřeno ve dnech pracovního klidu je nutností. Menší návštěvnost v těchto dnech je zapříčiněna spíše malou informovaností návštěvníků, v tomto směru to lze napravit. Nejde to však ihned, je to tzv. „běh na dlouhou trať“. Start byl letos v červnu učiněn, bohužel úvahy o okleštění otvírací doby a nastolení nejrůznějších omezení pro návštěvníky galerie je směřováním špatným směrem.

Při včerejší návštěvě jsem si všiml na zamčených dveřích Slezské galerie nových značek zakazujících snad vše od zmrzliny, hot-dogu, kolečkových bruslí až po fotografování a zákaz vstupu se psy. Nejsem si jist zda zrovna zakazy mají přilákat nové návštěvníky. Na dveřích je mimo již zmíněných i nezmíněných obrázků, zákazů a nápisů i jeden, který vyzývá ke zvonění. Jsou snad zamčené dveře pozvánkou pro vstup dovnitř? Nemyslím si to.

Návštěvník přicházející do galerie je uvítán povětšinou zavřenými dveřmi, zhasnutým světlem v galerii a všemožnými zákazy. Myslím si, že toto je velice špatná vizitka. Chápu, je nutno šetřit energií, pracovníky apod., ale není možné mít rozsvíceno aspoň na recepci? Pokud jsou dveře zamčeny, světlo v recepci je známkou toho, že tam někdo je. Stalo se však bohužel i to, že 3. 9. 2008 mezi 10.00 až 12.00 v recepci rozsvíceno bylo, ale nebylo pro změnu personálu. Je smutné, že se v tuto dobu nedostal dovnitř žádný návštěvník.

Chápu také občasnou nutnost omezit návštěvníky, pokud si to expozice v galerii vyžaduje, v tom, aby do galerie vjížděli např. na kolečkových bruslích (při návštěvě Centre Pompidou v Paříži jsem viděl návštěvníka se skatem v ruce, ale nikoho to nepobuřovalo) či si nesměli expozici vyfotografovat (toto je většinou řešeno omezením na fotografování bez blesku nebo zpoplatněním). V takovém případě by měli být návštěvníci slušnou formou požádáni, aby se podle toho zařídili. Nemyslím si však, že by měli být od návštěvy odrazováni. Chápu, že po žulových kostkách Keltičkovy ulice nesjíždí nikdo na kolečkových bruslích, takže vlastně není ani žádný náhodný návštěvník s těchto řad. Teoreticky se tedy tento zákaz na žádného případného návštěvníka nevztahuje, ale myslím si, že případný nový kolemjící návštěvník z řad „pejskařů“ by se najít mohl. Opravdu si současná expozice vyžaduje zákaz vstupu se psem? Jako spoluautor této expozice a jako předseda o. s. tuto výstavu organizující si to nemyslím. Nebylo by opravdu lepší spíše tyto návštěvníky pro galerii získat, než je odrazovat? Zajímavá souvislost v rámci Slezské Ostravy je v této otázce přístup ostravské zoo, kde je vstup ze psem zakázán. Za to zoo např. v Praze, Olomouci, Brně, Chomutově, Vyškově či Ústí nad Labem vstup se psem povoluje. Chápu, že zákaz vstupu kvůli volným výběhům chovaných zvířat (např. Zoo ve Zlíně) či omezení jen pro část zahrady (např. Zoo ve Dvoře Králové nad Labem), jsou potřeba a nic proti nim nenamítám. Ale nechci v tomto dopise rozebírat ostravskou zoo, souvislost vidím jinde. Ta zajímavá souvislost je v otevřenosti a komunikaci. Některá zoo zákaz široce vysvětlují, tedy s návštěvníky komunikují, zoo v Ostravě jen

zakazuje, bez vysvětlení. Je tedy otázkou, jaký důvod je za zákazem návštěvníků se psy ve Slezské galerii? Výběh zvíře, ani expozici muzejních vykopávek či ostatků jsem v rámci dosavadních výstav neviděl. Je zajímavé, že např. broumovský Benediktinský klášter (v rámci expozice je i prohlídka kostela s ostatky svatých) vstup se psy umožňuje. Když jsem pracoval jako referent informačního centra ve Štramberku, které sídlí v budově Muzea Zd. Buriana, pes návštěvníků byl naopak vítán a dostal klidně i vodu s miskou. Tato praxe tam byla i před mým nástupem a trvá dodnes. Nezaznamenal jsem žádnou stížnost ani nehodu (tu vystavenou mamutí kost, žádný pes nerozkousal ani neolízl). Naopak jsem za svého působení v této instituci slyšel mnohé pochvaly a poděkování za tento přístup od vděčných návštěvníků muzea i informačního centra.

Slezská Ostrava má naopak možnost, navíc vzhledem k nově od tohoto měsíce platné vyhlášce města, pozvat návštěvníky galerie na procházku po obvodu Slezská Ostrava s „rodinnými miláčky“ a při této procházce navštívit Slezskou galerii. Navíc by to bylo podpořeno příspěvkem České televize, kdy u příležitosti předcházející výstavy byl v celostátním vysílání viděn pes v prostorách galerie. Slezská galerie sice nebude v žádném případě první veřejná kulturní instituce otevřená i pro návštěvníky se psy ani ve světě ani v naší republice. Je však nutné, aby Slezská galerie byla dalším místem, odmítajícím vstup se psy?

Nebylo by podnětnější vynaloženou energii pro vymýšlení nejrůznějších zákazů využít jinde? Nabízí se třeba problematická dostupnost do Slezské galerie ze slezskoostravského hradu. Je opravdu nutné chodit přes Moravskou Ostravu? Stojany pro cyklisty před vchodem do galerie by také neuškodily ... apod. Jistě by se dalo vymyslet mnoho zajímavějších nápadů než zákazy, zamčené dveře či víkendové uzavření galerie.

Tímto se Vás ptám, je omezení provozní doby a nejrůznější zákazy a omezení návštěvníků galerie zapotřebí? Chcete mít moderní, s návštěvníky komunikující, pokud možno bezbariérovou a návštěvníky ničím neomezuující Slezskou galerii? Nebo chcete v galerii „jen občas“ udělat „nějakou výstavku“? Chce se stát obvod Slezská Ostrava vzorem, nebo se chce galerii zařadit mezi zkosnatělé instituce bez života, které návštěvníky svým přístupem odrazují?

Za Vaší případnou odezvu předem děkuji, s pozdravem

Jaroslav Němec – předseda o. s. SPOK – spolek pro ostravskou kulturu